

Gjetergrafitti

(setergrafitti - skriverberg - skriverstein)

i Flå kommune

Av Terje Bøhler

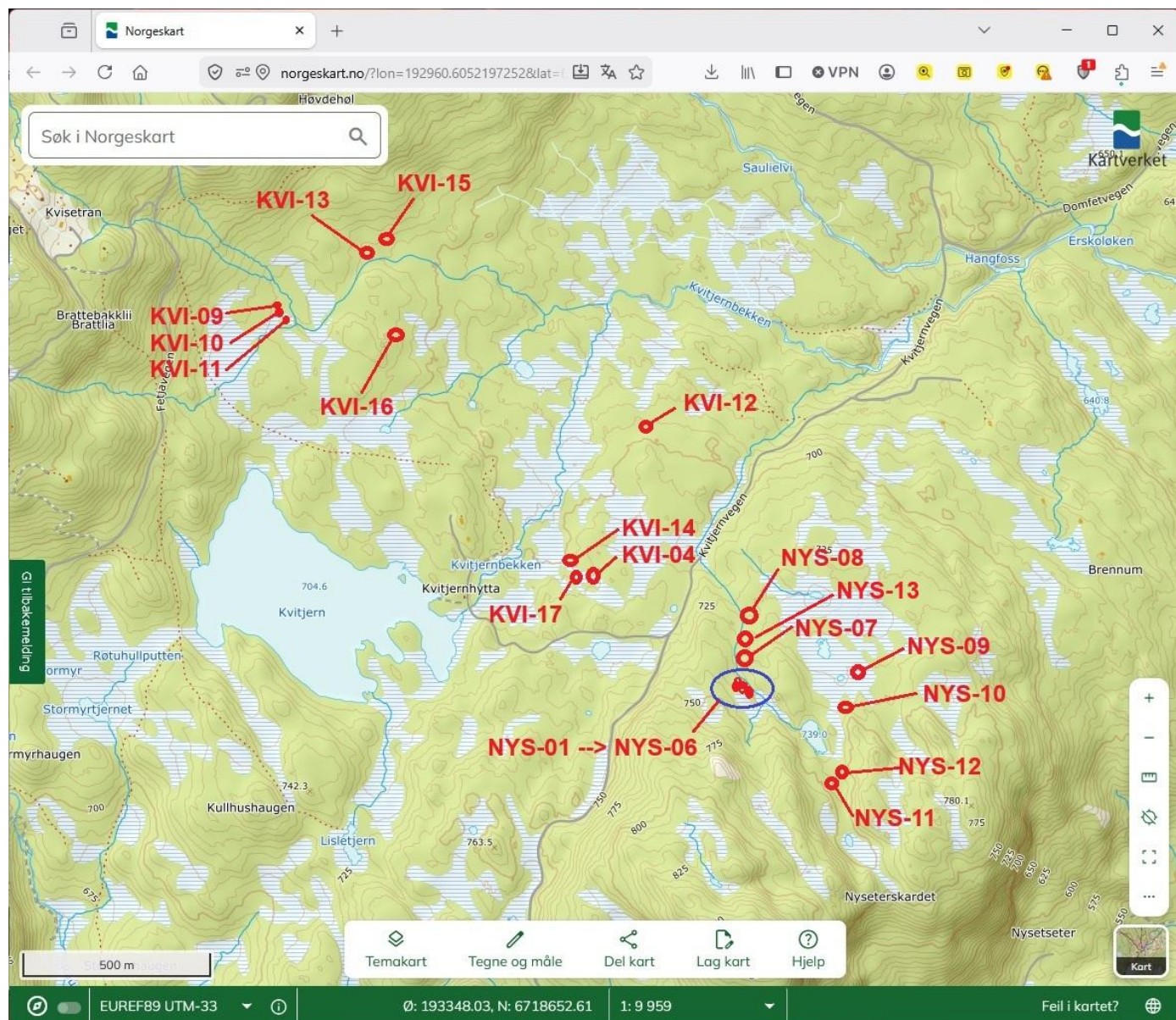
30.07.2026

MIDLERTIDIG VERSJON

Innhold

Oversikt over funnsteder	2
Forord.....	3
KVI-04.....	4
KVI-09.....	6
KVI-10.....	8
KVI-11.....	10
KVI-12.....	12
KVI-13.....	14
KVI-14.....	16
KVI-15.....	18
KVI-16.....	20
KVI-17.....	22
NYS-01 til NYS-06	24
NYS-07	26
NYS-08	29
NYS-09	31
NYS-10	33
NYS-11	35
NYS-12	37
NYS-13	39
Videoer - kilder - referanser – relatert litteratur	41

Oversikt over funnsteder

Forord

Her følger noen hint og erfaringer jeg har gjort.

- Se etter steiner/berg nær setre der det i tidligere har vært omfattende setring.
- Se spesielt etter steiner/berg som har en «dyp burgunder til svart» farge. Dette er en bergart (basalt?) som ikke forvitrer så lett. De fleste funn er gjort på slikt fjell/berg. For eksempler på slike, se bildene i dette dokumentet, og dokumentene det linkes til. I mitt undersøkelsesområde var kun kanskje 20% (?) av steiner/berg av denne type/beskaffenhet. Det ses godt på avstand.
- Når man finner en stein (eller et berg) med inskripsjoner, er det «stor sannsynlighet» for at det er flere i umiddelbar nærhet.
- Potetmel er brukt for å få skriften tydeligere frem. Potetmelet helles over og børstes med en feiekost. Litt avhengig av hvordan man børster, vil ulike deler av skriften komme til syne. Mye av skriften på steiner/berg kan komme bedre frem ved å stryke potetmelet ut på litt ulike måter. Det er ikke gjort noe forsøk på å «optimalisere» dette, så det er nok mye skrift som kan synliggjøres bedre. Det overlates til andre ved senere anledninger 😊

Undersøkelsesområdet er vist i rød ring. Se kart-detalljer på forrige side.

Terje Bøhler

ePost: terbo@online.no

Tlf: 47 90 50 43

KVI-04

Se flere bilder fra [KVI-04 her \(link\)](#)

KVI-09

Tre steiner, KVI-09, KVI-10 og KVI-11, er innenfor 10 meter.

Se flere bilder fra [KVI-09 her \(link\)](#)

KVI-10

Tre steiner, KVI-09, KVI-10 og KVI-11, er innenfor 10 meter.

Se flere bilder fra [KVI-10 her \(link\)](#)

KVI-11

Tre steiner, KVI-09, KVI-10 og KVI-11, er innenfor 10 meter.

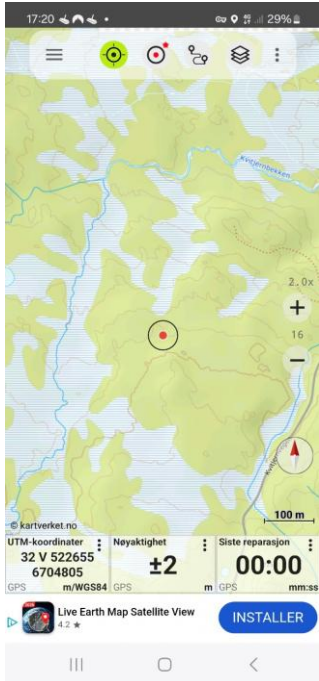
Se flere bilder fra [KVI-11 her \(link\)](#)

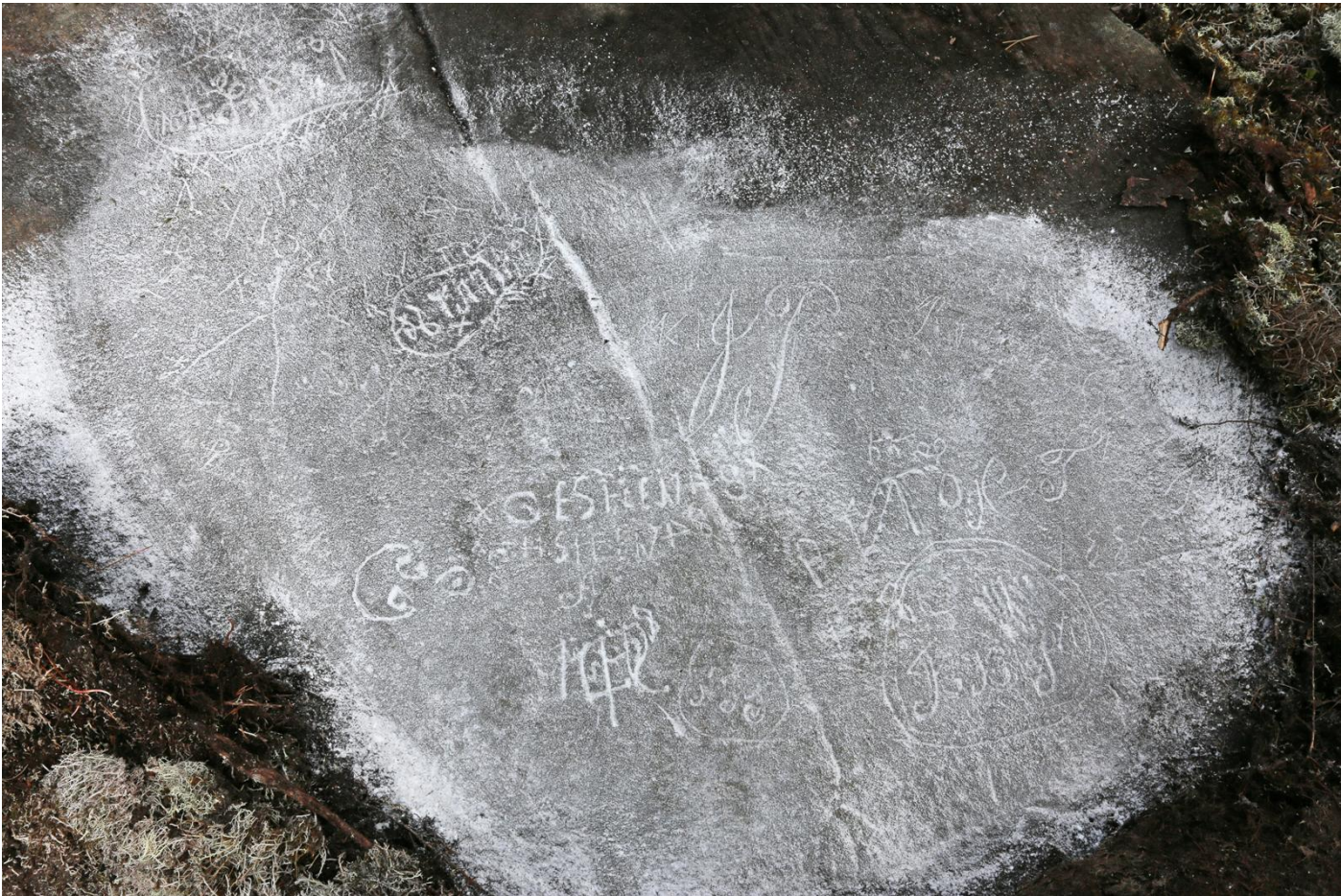

KVI-12

Se flere bilder fra [KVI-12 her \(link\)](#)

KVI-13

Se flere bilder fra [KVI-13 her \(link\)](#)

KVI-14

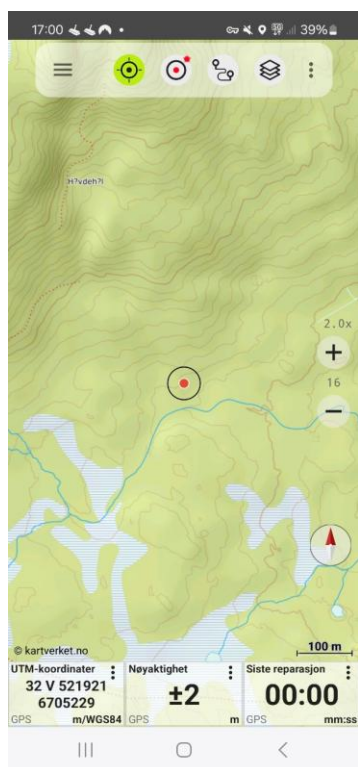
Se flere bilder fra [KVI-14 her \(link\)](#)

KVI-15

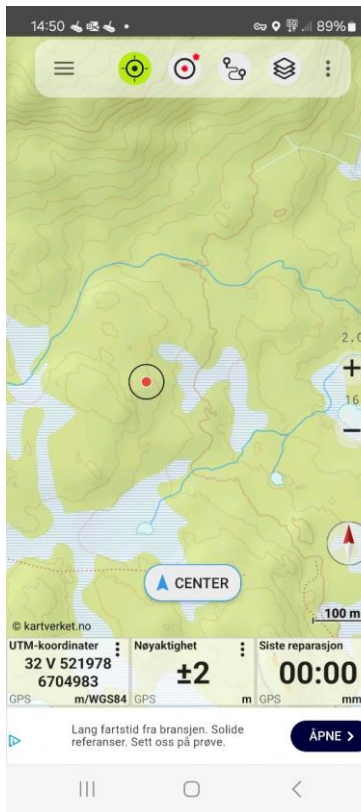
Se flere bilder fra [KVI-15 her \(link\)](#)

KVI-16

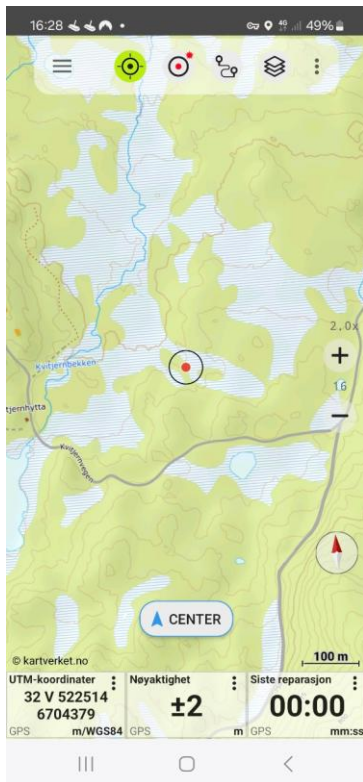
Se flere bilder fra [KVI-16 her \(link\)](#)

KVI-17

Se flere bilder fra [KVI-17 her \(link\)](#)

NYS-01 til NYS-06

Se flere bilder området [NYS-01 → NYS 06 her \(link\)](#)

(her finnes seks plasser/steiner med «grafitti» på kollen - de håndteres samlet)

NYS-07

Se flere bilder fra [NYS-07 her \(link\)](#)

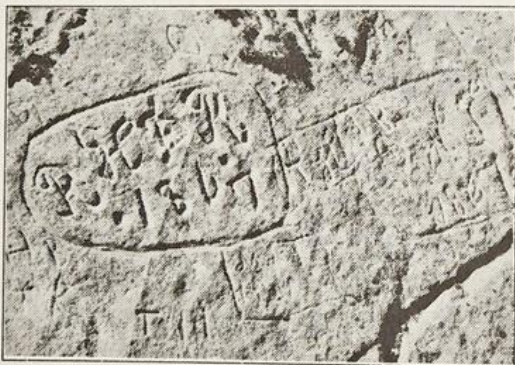

"Minnealbum" i skogen

Fra flere hold har kulturkontoret fått høre om et område i nærheten av Kvitjern hvor flere bergrabber er praktisk talt dekket av inskripsjoner. Initialer og årstall finnes på steiner og bergflater på begge sider av et myrdrag. De eldste årstallene synes å være risset inn i 1860-årene.

Hvem satt her og risset i berget? Gutter og jenter på gjeting? Folk på ferdselsvei?

Svein Aasen har gjort seg følgende betraktninger: Blant initialene i det store "navnefeltet" innenfor Hangsfossen-retnings Kvitjeden, syd for vegen - er RHDR 1867. Hvem var personen bak disse initialene? I første omgang er tredje bokstav interessant: D. På den tiden bokstavene ble hugget inn, markerte D "Datter" - altså er dette navnetrekket til ei jente. Muligens dreier det seg om: Ragnhild Halgrims-Datter Hilde-Eie, født 23.10.1851. Hilde-Eie kan være Rensla. I 1865 var ei Ragnhild Halgrimsdatter, 14 år, tjenestejente på gården Engen (Qui-

Tollev O. Hilde og Mari Steinmoen.

engen). Eiere da var Engebret Pedersen og Brynhild Knudsdatter med fem barn; Peder, Ole, Knut, Ambjør og Ole.

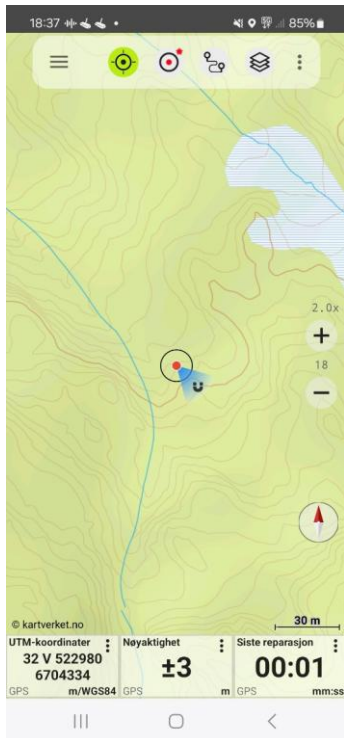
Ragnhilds foreldre, Halgrim Olsen og Guro Syversdatter, var i 1865 forpaktere på Kolsrudmoen og hadde fire barn; Ole, Syver, Ingeborg og Jørand. De hadde i allefall minst én datter, Anne, som da var gift.

Qui-engen har seter på Kvisetrene, så det er ikke umulig at Ragnhild kan ha vært gjeterjente der i 1867. Sammen med mange andre gjeterere kan hun ha hugget inn sitt navn i berget.

(Forøvrig ble Ragnhild Halgrimsdatter Rensla, født 23.10.1851, den 17.08.1873 gift med Asle Olsen Rimeplads, født 01.01.1843. De fikk sønnen Ole 14.11.1873. De bodde da på Kvijordet. I 1876 emigrerte de til Amerika.)

NYS-08

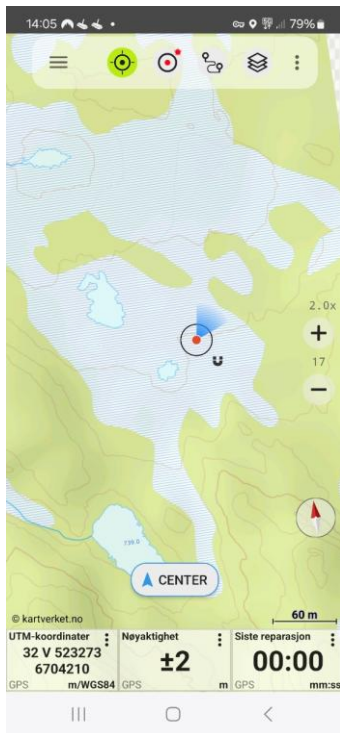
Se flere bilder fra [NYS-08 her \(link\)](#)

NYS-09

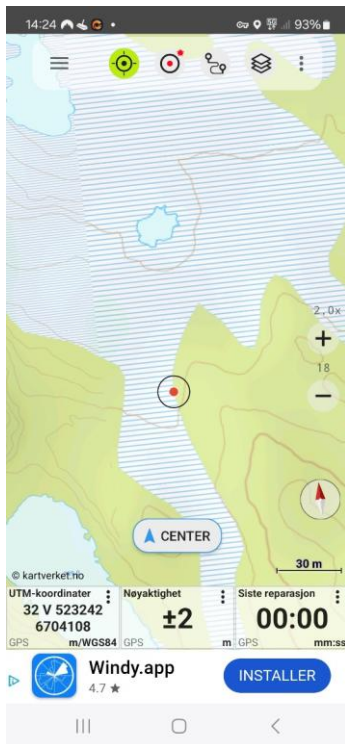
Se flere bilder fra [NYS-09 her \(link\)](#)

NYS-10

Se flere bilder fra [NYS-10 her \(link\)](#)

NYS-11

Se flere bilder fra [NYS-11 her \(link\)](#)

NYS-12

Se flere bilder fra [NYS-12 her \(link\)](#)

NYS-13

Se flere bilder fra [NYS-13 her \(link\)](#)

Videoer - kilder - referanser – relatert litteratur

Videoer av Inger Synøve Natten fra arbeid med feiekost og potetmel:

- [Fra området NYS-07 \(link\)](#)
- [Fra området NYS-08 \(link\)](#)
- *I Gards- og slektshistoriebøkene for Flå er det bumerker og segl bakerst i bind 1, 2 og 4 (siste gjelder bind 3 og 4)*
- «Setrene i Flå i Hallingdal» (2022) av Ola K. Akervold og Magne Akervold.